

NAXÇIVANDA AÇDIĞIM SƏHƏR

Üzü gülən liman

(Birinci yazı)

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

Gözlənilməz oldu. Yeni aylarla, günlərlə planlaşdırdığım kimi alınmadı bu səfər. Yeni qəflətən, necə deyərlər, göstəriş, əmr almış birisi kimi pencəyimi çiyimə atıb çıxdım yola. Elə buradaca etiraf edim ki, bu yol yerlə göyün arasından keçdiyindən səhhətimdəki təzyiqliq problemi təyyarədə özünü dərhal bürüzə verir. Əgər çaşib dərmanları unutmuş olsam, bunun mənə hansı hallar yaratdığını yəqin ki, təsəvvür edə bilərsiniz. Şükürlər olsun ki, bu dəfə dərmanı götürməyi unutmamışdım. Unutduğum birçə qeyd dəftərim idi. Onu da əvəzləyən vərəqləri tapa bildim. Axı, bu məmləkətdə yazmaq həvəsində olanlar kifayət qədərdir. Hamı sözlə nəfəs almağa, hamı söz yaratmağa meyllidir. Görünür, şair xalq olmağımız da elə burdan qaynaqlanır. Şair xalqın da həmişə qələmi, kağızı bol olur. Bax, bu mənada kasadlıq çəkmədim, qıtlığını hiss etmədim: nə qələmin, nə də vərəqin...

Burda bir etirafı da edim. Adətən mən daha çox ürəyimə, göz yaddaşıma, düşüncələrimə qeydlər etməyi xoşlayıram. Və səfərdə olanda da danışmaqdan çox dinləməyi sevirəm. İstəyirəm ki, təzə söz eşidim, təzə fikir şahidinə çevrilim. Və nəhayət, gəzib dolaşdığım məkənin özəlliklərini özümünkülləşdirim. Bax, beləcə şairanə tərzdə ifadə etsəm, Bakıda havalanıb Naxçıvanda beynəlxalq hava limanına endim. Dan yeri yenicə sökülürdü. Şəhər yuxusundan yenicə oyanırdı. Mən ötən səfərimdə görüb bəyəndiyim, xoş təəssüratla ayrıldığım Naxçıvan Beynəlxalq Hava limanında indi çox qərribə bir mənzerənin şahidi oldum. Bilmirəm, bu mənim bir ildən sonrakı səfərimin

yaratdığı ilkin təsirin nətiəsi idi, yoxsa elə bu bir reallıq, bir gerçəklik idi. Hava limanı əvvəlki kimi tərtəmiz, sanki bir dəstə adamın silib-süpürdüyü, səliqə-səhman yaratdığı bir durumda idi. Gözümü hansı tərəfə sancdımsa, hansı tərəfə çevrilib boylandımsa, güldən, çiçəkdən, təmizlikdən başqa bir şeyə rast gələ bilmədim. Təkcə binanın daxili deyil, təkcə bu binanın daxilində xidmət üçün yaradılmış texniki avadanlıqlar deyil, həm də bu binanın içəri-sindəki personalın özü də sanki imtahan verəcək bir hazırlıq səviyyəsində idi. Elə bil onlar bu dəqiqə ən yüksək səviyyədə kiminsə hava alanına gələcəyini gözləyirdilər. Hamının üz-gözündə bir xidməti görüntü var idi. Adamlar geyindikləri xidməti bundirin içəri-sində öz rəsmiliklərini, öz bacarıqlarını elə yerinə yetirirdilər ki, nəşə bir nöqsan tapmaq mümkün olmurdu. Tam səmimi deyim ki, mən bu cavan oğlanlarda, qızlarda başqa hava limanlarında qarşılaşdığım ürək bulandıran, adamda qıçıq yaradan, təəssüf doğuran, hətta adamı heyrləndirən heç nə görə bilmədim. Hər kəs öz işinin başında idi. Hətta hava limanının çıxışı zalının önündə dayanıb yolçuları gözləyən, müsafirləri qarşılayan özləri də bir məktəb, bir qarşılama kursu keçmiş insanların təsirini bağışladılar mənə. Yeri gəlmişkən xatırladım ki, heç taksi sürücüləri də hay-küylə müştəri səs-ləməirdilər. Hər kəs öz növbəsini gözləyirdi. Bax, beləcə Naxçıvan Beynəlxalq Hava limanında ilk təəssüratımı yaddaşıma yazmağa başladım. Və yazımın nöqtəsini qoyduğum anda qulağıma tanış bir səs gəldi. Başımı qaldırıb baxanda şair dostum Əbülfəz Ülviyi gördüm.

Biz bir gün öncə telefonla əlaqə saxlamışdıq, hal-əhval tutmuşduq. Və sözarası bəlkə gəldim söyləmişdim. Şair ürəyi həmin "bəlkə"ni çox rahatlıqla süzgəcdən

keçirib onun yaddaşında qırmızı və bəlkə də böyük hərflərlə "GƏLİRƏM!" kimi işarələmişdi. Və o da səhərin yuxusuna haram qatıb hava limanına gəlmişdi. Burda xüsusü vurğulamaq istəyirəm ki, insan üçün doğulduğu ünvandan kənar hər yer müəyyən assosiasiyalar oyadır. Bu mənada vətəndə vətənsiz olan bir qaçqın yazı-poçu adamının Bakıdan Naxçıvana uç-

ması, yumşaq desəm, qəribliyə səyahət kimi anlam yaradır. Doğrudur, oradakı dostlar, doğmalar, tanışlar bu qəribliyi sabun köpüyü kimi əridirlər. Onu bir anın milyonda biri həcmində də hiss etməyə imkan verirlər. Lakin hava limanında səni kiminsə qarşılması tamam fərqli bir duyğusalıqdır. İnsan onda hansı məqamın, hansı mərtəbənin sahibi olduğunu, üreklərdə hansı qiymətə layiq görüldüyünü anlıyır.

Mən hava limanının zalından çıxıram. Şair qardaşımla yüz illərin həsrətliyi kimi görüşürük. Əbülfəz Ülvi elə məni qollarının arasında sıxdığı andaca deyir: "Xoş gəldin, qardaş!". Və sonra da qoluma girib məni maşına tərəf aparır. Maşının yanında bir anlıq dayanıram və yenə ətrafa baxıram. Və yenə etiraf edirəm ki, bu səliqə-səhman təbliğ olunmalı,

təqdir olunmalı, nümunə kimi hər bir ünvana göstərilib və hətta yeri gəlsə tələb edilməlidir. Əgər Naxçıvanda - blokada şəraitində yaşayan bir ərazidə bu cür səliqə-səhmanı yaratmaq mümkündürsə, onu niyə ölkənin başkəndində də, digər şəhər və qəsəbələrində də etməyə? Niyə yaxşı ənənəni, yaxşı nümunəni təmənnasız şəkildə ictimailəşdirməyə?

ləri gəzib-görməyi elə o süfrənin arxasında həll edəcəyik. Təbii ki, qonaq ev sahibinin ixtiyarındadır. Və mənim də etiraf etməyə o qədər də böyük şansım yox idi. Çünki Əbülfəz Ülvinin prinsipiallığı mənə öncədən məlum idi. Üstəlik həm onun, həm də mənim telefonuma gələn zənglərdən tam şəkildə öyrənmişdim ki, Naxçıvanın ədəbi mühitinin şah damarları, qaymaqları artıq onların ziyarətinə gəldiyimdən xəbərdardılar. Ona görə də onlarla bir araya gəlmək, sonrakı fəaliyyətimizi planlaşdırmaq istəyirlər.

Biz süfrə arxasında oturarkən Naxçıvan Ali Məclisinin üzvləri, Naxçıvan Yazıçılar Birliyinin sədri Asim Yadigar və dəyərli yazıçı-publisist dostum, Ali Məclisin üzvü Fərəh Həmzəyev, eləcə də təkcə öz koloriti, öz yazı tərzini və zərəfatlarıyla Naxçıvanda deyil, Azərbaycan mətbuatının bütün təmsilçiləri tərəfindən imzası tanınan yazıçı-publisist Hüseyn Əsgərov və bir də gözəl şairimiz İbrahim Yusifoğlu bizləri telefonla arayıb harda, necə görüşəcəyimizi öyrənməyə maraq göstərdilər. Həmkarlarımdan, söz adamlarından gələn bu ismarıclar artıq mənim səfərimin çox maraqlı və sıx bir proqram içərisində gerçəkləşəcəyinə ilk mesajlarını ötürdü. Demək, bu dəfə də Naxçıvanı duyunca gəzmək, bütövlükdə Naxçıvanı yenidən gözümün və ürəyim yaddaşıma köçürmək heç də asan olmayacaqdı.

Söhbət edə-edə Naxçıvanın məşhur lavaşını dürməkləyirəm. Əlimdə sıxdığım dürmək məni uşaqlığıma, indi düşmən girovluğunda olan Tuğ kəndinə aparır. Və mənə elə gəlir ki, indi sacın üstündə çevrilən yuxa onu bişirən nənəmin ətrini də, söz-söhbətini də, xatirələrini də o əsirlikdən qoparıb mənə doğru gətirir...

(Ardı var)